

LAUSUNTO

21.7.2020

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Viite: Diaarinro 01201/20/2204

UUDEN KOULU-PÄIVÄKODIN RAHOITUS / ITSEOIKAISU

Valtuutettu Heikki Honkanen on jättänyt 8.7.2020 päivätyn kunnallisvalituksen Pelkosenniemen valtuuston päätöksestä 9.6.2020 § 37. Asia koskee uuden koulu-päiväkodin rahoitusta / itseoikaisu. Honkanen vaatii hallinto-oikeutta kumoamaan valtuuston päätöksen sekä asettamaan sen täytäntöönpanokieltoon.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus pyytää Pelkosenniemen kunnalta lausuntoa Honkasen valitukseen (Diaarinro 01201/20/2204). **Kunta esittää hallinto-oikeudelle, että se hylkää Honkasen valituksen sekä valituksessa esitetyn vaatimuksen oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta perusteettomana.**

Perusteluna esitetään seuraavaa:

Valituksessa esitetään virheellisesti, etteikö kunnan talousarviossa olisi varattu määrärahaa uuden koulu-päiväkodin rakentamiseen. Valituksessa myös annetaan ymmärtää, ettei rakentamisen toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia olisi selvitetty. Lisäksi valituksessa pyydetään hallinto-oikeutta tutkimaan päätöksentekoon osallistuneiden valtuutettujen esteellisyydet.

Estellisyyksistä todettakoon, että *Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on jo kertaalleen käsitellyt Pelkosenniemen valtuutettujen esteellisyyksiasian 4.9.2019 antamassaan päätöksessä nro 19/0214/1, jossa se ratkaisi koulu-rakentamispäätöksestä koskevan Heikki Honkasen ja Pentti Pyykösen valituksen (diaarinro 01878/17/2204). Tuolloin hallinto-oikeus jätti tutkimatta valittajien vaatimuksen asian käsittelyyn osallistuneiden luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden virkavastuukysymyksen päättämisestä. Hallinto-oikeus jätti myös tutkimatta asian käsittelyyn ja päätöksentekoon osallistuneiden henkilöiden esteellisyyttä koskevan valitusperusteen. Muilta osin hallinto-oikeus tutki koulu-päiväkodin rakentamispäätöstä koskevan valituksen ja hylkäsi sen.*

Mitä määrärahojen varaamisen talousarvioon tulee, todettakoon, että talousarviossa 2020 ja taloussuunnitelmassa vuosille 2021-2022 on varattu 5,2 milj. euron määräraha koulu-päiväkotihankkeen leasingrahoitusta varten. Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2021 - 2022 on lausunnon liitteenä nro 1.

Määrärahavaraus pohjautuu Pelkosenniemen kunnan päätöksiin (kvalt 9.10.2017 § 80 ja kunnanhallitus 23.9.2019 § 2019/täytäntöönpanopäätös) käynnistää Pelkosenniemen uuden koulu-päiväkodin rakennushankkeen. Uudisrakennuksen suunniteltu laajuus on noin 2200 brm² ja kustannusarvio on noin 5 200 000 euroa (alv 0%) sisältäen vanhan koulun purkukustannukset. Kunnanvaltuuston päätös (kvalt 9.10.2017 § 80) rakentaa koulu-päiväkotia sisältää myös päätöksen rahoituksesta leasingmallilla.

Määräraha näkyy siten, että talousarvioon 2020 on suunnitelmavuodesta 2022 eteenpäin käyttötalouden menoihin varattu 250.000 euroa leasingvuokria varten. Asia on selostettu esimerkiksi talousarvion käsittelypykälässä (kh 27.08.2019 § 180 / kvalt 18.12.2019 § 85, liite 2).

Koulu-päiväkotikohteen suunnittelu on tapahtunut kunnanhallituksen keväällä 2019 nimeämän rakennuttamistoimikunnan johdolla. Työskeltelyyn on osallistunut sekä luottamushenkilöitä, viranhaltijoita että käyttäjien edustajia. Rakennushanketta on käsitelty useaan otteeseen sekä teknisessä lautakunnassa että kunnanhallituksessa talvella 2019 - 2020 hallintösäännössä määritellyllä toimivaltaajaolla. Suunnittelun ja päätöksenteon edetessä on ilmennyt, että hankkeesta tehdään toistuvasti oikaisuvaatimuksia ja valituksia, joiden tarkoituksena on ollut estää, pysäyttää tai viivyttää koulu-päiväkodin rakentaminen.

Rahoituksesta on käyty alustavia neuvotteluja useaan otteeseen rahoitusasiantuntijoiden kanssa mm. sen selvittämiseksi, millaisia päätöksiä ja sopimuksia kiinteistöleasingrahoitus edellyttää. Rahoituksesta pyydettiin tarjoukset 16.4.2020 päivätyllä tarjouspyynnöllä, jossa pyydettiin antamaan hinta sekä kiinteistöleasing- että lainavaihtoehtosta. Toistuvista rakennushankkeeseen kohdistuvista oikaisuvaatimuksista ja valituksista johtuen oli perusteltua valtuuston rakentamispäätöksen toteuttamiseksi etsiä sellainen rahoitusratkaisu, joka olisi mahdollisesti käytettävissä ilman lainvoimaista päätöstä.

Rahoitusmuodon muuttamiseen päädyttiin, koska rahoittajalta saadun tiedon mukaan lainan saattoi nostaa ennen lainvoimaista päätöstä, toisin kuin leasingrahoitus sopimuksen solmiminen ei olisi ollut mahdollista. Kiinteistöleasing rahoitusvaihtoehtona poikkeaa lainarahoitteisesta kohteesta siten, että rahoitettava kohde ei tule kunnan taseeseen ja rahoituskustannus maksetaan leasingvuokrana.

Koska valtuusto oli koulu-päiväkodin rakentamispäätöksen yhteydessä päättänyt myös rahoitusmuodosta (kvalt 9.10.2017 § 80), oli rahoitusmuoto saatettava uudelleen valtuuston päätettäväksi. Näin ollen valtuusto päätti 2.6.2020 § 27 kunnanhallituksen (19.5.2020 § 117) esityksen mukaisesti, että

- 1) Pelkosenniemen koulu-päiväkotitoimituksen rahoitetaan lainarahoituksella ja että päätös pannaan täytäntöön välittömästi, sillä päätös koskee valtuuston päätöksen 80 § 09.10.2017 Pelkosenniemen koulu täytäntöönpanoa.”
- 2) että rahoittajaksi valitaan Danske Bank A/S:n kokonaistaloudellisesti edullisimpana. Lainan kokonaismäärä on 5 200 000 miljoonaa euroa ja laina-aika 20 vuotta. *Maksusuunnitelma laaditaan siten, että se vastaa leasingrahoitusta.*
- 3) oikeuttaa kunnanjohtajan sopimaan lainarahoitukseen liittyvistä tarkemmista yksityiskohdista sekä hyväksymään ja allekirjoittamaan tarvittavat laina-asiakirjat
- 4) että koulu-päiväkodin taloudellinen poisto-aika on 40 vuotta.

Valtuuston puheenjohtaja on todennut, että valtuuston 2.6.2020 § 27 käsittelyssä on tapahtunut menettelytapavirhe. Näin ollen kunnanvaltuusto päätti päätöksellään 9.6.2020 § 37, johon Honkasen valitus kohdistuu, käsitellä laina-asian uudelleen ja vahvistaa valtuuston 2.6.2020 § 27 päätöksen.

Kuten kunnanhallituksen päätöksessä 19.5.2020 § 117 (kohta 2) todetaan, laaditaan lainan maksusuunnitelma siten, että se vastaa leasingrahoitusta. Näin ollen rahoitusmuodon muutos ei lisää rahoituksesta kunnalle aiheutuvaa taloudellista kuormitusta, vaan ottaen huomioon laina- ja leasingrahoituksen korkomarginaali, alentaa sitä. Eri rahoitusvaihtoehtojen hinnasta on laadittu vertailu (liite 3), joka on esitelty valtuutetuille.

Todettakoon lopuksi, että *valtuutetuille on järjestetty useita tilaisuuksia kunnan taloudellisen tilanteen selvittämiseksi*, kuten syksyllä 2019 kolme talousarvioseminaaria sekä tiedotustilaisuus 25.2.2020 kiinteistöleasingistä rahoitusmuotona sekä kunnan talousennusteesta (liite 4).

Talousennuste sisältää erilaisia tulo- ja menoskenaarioita ja on lähetetty valtuutetuille tilaisuuden jälkeen myös sähköpostina. Ennuste sisältyy lisäksi kunnan tilinpäätökseen vuodelta 2019 (Arvio kunnan todennäköisestä tulevasta kehityksestä). Tilinpäätöstä, joka on liitteenä 5, on käsitelty kunnan hallinnossa samanaikaisesti kevään 2020 aikana, kun koulu-päiväkotihanketta on valmisteltu. Tilinpäätös 2019 vahvistettiin valtuustossa samassa 9.6.2020 kokouksessa, jossa hankkeen rahoitus oli käsittelyssä.

Kunnan voimassa olevan hallintosäännön mukaan (§ 30, 8. mom) kunnanjohtajan toimivaltaan kuuluu lausunnon antaminen kunnan puolesta kunnanhallituksen toimialaan kuuluvissa asioissa kiireellisissä tapauksissa yhdessä kunnanhallituksen puheenjohtajan kanssa.

Pelkosenniellä, 21.7.2020

Pelkosenniemen kunta

Päivi Vauhkonen
Kunnanjohtaja

Annika Kostamo
Kunnanhallituksen puheenjohtaja

LIITTEET

1. Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2021 - 2022
2. Valtuuston päätös 18.12.2019 § 85
3. Vertailu rahoitusvaihtoehdoista
4. Talousennuste
5. Tilinpäätös 2019